

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415206143
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4415206143.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcov: 1/ O. C. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., B. 2, 2/ mal. D. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., B. X a 3/ mal. O. L. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., B., všetci žalobcovia zastúpení Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Pribinova 9 - údaj zo SAK, v spise - Podzámska 32, IČO: 36 813 401, proti žalovaným: 1/ O. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, zastúpený JUDr. Tiborom Elzerom, advokátom so sídlom Nové Zámky, Hlavné nám. 7, 2/ Groupama Garancia Biztosító Zrt., so sídlom Erzsébet királyiné útja 1/C, Budapest 1146, Maďarsko, registrovaná Registrovým súdom Súdnej stolice pre hlavné mesto, číslo registrácie: 01-10-041071, konajúca prostredníctvom Groupama Garancia poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Bratislava, Miletičova 21, IČO: 47 236 060, zastúpenej JAVOR - TOKÁR, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, o náhradu nemajetkovej ujmy a o zaplatenie pozostalostnej úrazovej renty, o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 25. októbra 2019, č. k. 13C/198/2015-294, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 2. a 3. rade pozostalostnú úrazovú rentu v sume 200 eur každému z nich, vždy do 15.-teho dňa toho ktorého dňa v mesiaci, počnúc dňom 18. 12. 2014 s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká.

Odvolací súd priznáva žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom v 2. a 3. rade pozostalostnú úrazovú rentu v sume 200 eur každému z nich, vždy do 15.-teho dňa toho-ktorého v mesiaci počnúc dňom 08. 12. 2014. Zároveň priznal žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v 1. až 3. rade (ďalej spolu len „žalobcovia“) sa podanou žalobou voči žalovanému v 1. rade (ako vinníkovi dopravnej nehody) a v 2. rade (ako poisťovateľovi žalovaného v 1. rade) domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100 000 eur v prospech každého z nich (žalobkyňa v 1. rade ako manželka a žalobcovia v 2. a 3. rade ako potomkovia zomrelého) z dôvodu, že pri dopravnej nehode, ktorá sa stala dňa 08. 12. 2014, zahynul manžel žalobkyne v 1. rade a otec žalobcov v 2. a 3. rade, pričom túto nehodu spôsobil žalovaný v 1. rade a bol za ňu aj súdom uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 2T/88/2016 zo dňa 31. 08. 2016, pričom žalobcovia v 2. a 3. rade sa tiež domáhali určenia pozostalostnej úrazovej renty vo výške 200 eur mesačne v prospech každého z nich, ktorú rentu budú žalovaní povinní platiť mesačne z dôvodu, že boli ako maloletí odkázaní na výživné od svojho zomrelého otca zahynutého pri dopravnej nehode.

2. Právne vec odôvodnil s poukazom na ust. § 11, § 13, § 15, § 16, § 415, § 427, § 428, § 429, § 448, § 511 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92, § 93 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 62, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 193 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uviedol, že vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 13C/198/2015-176 dňa 28. 07. 2017, ktorým zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade (ďalej spolu len „žalovaní“) k zaplateniu náhrady nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur v prospech žalobkyne v 1. rade a po 30 000 eur v prospech žalobcov v 2. a 3. rade, súčasne žalobcom v 2. a 3. rade priznal nárok na pozostalostnú úrazovú rentu v sume 200 eur mesačne (každému z nich), počnúc právoplatnosťou rozsudku, v zostávajúcej časti súd žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcom nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. V dôsledku podaného odvolania všetkých strán sporu Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 6Co/234/2017-251 zo dňa 20. 02. 2019 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazal žalovaných k zaplateniu súm 25 000 eur, 30 000 eur a 30 000 eur solidárne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa pozostalostnej úrazovej renty a v časti týkajúcej sa trov konania. Pokiaľ ide o nárok žalobcov v 2. a 3. rade na pozostalostnú úrazovú rentu čo do jej výšky a obdobia, za ktoré naň žalobcovia majú nárok, odvolací súd uviedol, že v tejto časti nebolo rozhodnutie súdu prvej inštancie dostatočne odôvodnené, nebolo uvedené z akého dôvodu súd prvej inštancie priznal tento nárok odo dňa právoplatnosti rozsudku a nie ako bol žalovaný (odo dňa nehody).

3. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že k usmrteniu manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. a 3. rade došlo pri dopravnej nehode dňa 08. 12. 2014 ako aj to, že dopravnú nehodu zavinil žalovaný v 1. rade. Z odsudzujúceho rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 2T/88/2016-175 zo dňa 31. 08. 2016 mu boli skutočnosti zrejme a s prihliadnutím na § 193 CSP konštatoval, že bolo nepochybne preukázané, že konanie žalovaného v 1. rade bolo v rozpore so zákonom. Žalovaný v 1. rade bol právoplatným rozsudkom súdu uznaný vinným z prečinu usmrtenia O. L. O., manžela a otca žalobcov, keď ako vodič motorového vozidla spôsobil z nedbanlivosti dopravnú nehodu. Uvedeným trestným rozsudkom, vychádzajúc z ustanovenia § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, mal preukázanú zodpovednosť žalovaného v 1. rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkej, príbuznej osoby natrvalo narušený. Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov. Rezultoval, že uvedená zodpovednosť žalovaného v 1. rade je objektívnou zodpovednosťou, t. j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie (§ 420 OZ), teda žalovaný v 1. rade zodpovedá za nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom vznikla a za vzniknutý následok zodpovedá podľa § 11 a nasl. OZ. S použitím eurokonformného výkladu (Smernica EP a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. 09. 2009) pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, dôvodil, že z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Argumentoval, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Dodal, že analogické použitie § 420 ods. 2 a § 427 a nasl. OZ sa uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitou povahou prevádzky motorového vozidla, avšak pri skúmaní predpokladov tejto zodpovednosti treba postupovať podľa § 13 OZ. Zákon č. 381/2001 Z. z. v § 15 ods. 1 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, preto si poškodený môže vybrať, či svoj nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému), alebo voči poisťovateľovi alebo voči obojmu súčasne. Preto mal za to, že žalovaný v 2. rade je v danej veci pasívne legitimovaný. Zvýraznil, že zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátnych predpisov vyplýva z § 11 a § 13 OZ vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu a nič nenasvedčovalo tomu, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú Smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS a 90/232/EHS. Uzavrel, že rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/198/2015-176 zo dňa 28. 07. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/234/2017-251 zo dňa 20. 02. 2019 (ktorý nadobudol v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy právoplatnosť dňa 10.

05. 2019) bolo právoplatne rozhodnuté, že žalovaní zodpovedajú za nemajetkovú ujmu žalobcov a tiež z neho vyplýva, že pokiaľ ide o nárok na zaplatenie pozostalostnej úrazovej renty, sú obaja žalovaní pasívne legitimovaní.

4. K nároku na pozostalostnú úrazovú rentu konštatoval, že tento nárok je upravený v § 448 OZ tak, že na tento má nárok fyzická osoba, voči ktorej mal zomrelý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, nehovorí, že táto povinnosť musí byť určená súdom. Predpis o sociálnom poistení, na ktorý OZ odkazuje, pri posúdení nároku na pozostalostnú rentu hovorí o výživnom, ktoré zomrelý mal určené súdnym rozhodnutím, tak toto platí v prípade uplatnenia si poúrazovej renty len podľa predpisu o sociálnom poistení. Za nesporné považoval, že OZ dáva pozostalému odkázanému na výživné od zomrelého nárok na pozostalostnú úrazovú rentu a nie je pritom podstatné, či výživné súdom bolo alebo nebolo určené. Rovnako za nespornú označil skutočnosť, že zomrelý otec maloletých žalobcov v 2. a 3. rade mal počas svojho života zákonnú vyživovaciu povinnosť voči deťom, ktorú si plnil dobrovoľne. Za nespravodlivé, absurdné, diskriminačné a v rozpore s dobrými mravmi považoval, ak by po jeho smrti jeho maloleté deti, voči ktorým si svoju vyživovaciu povinnosť plnil dobrovoľne, mali byť znevýhodnené oproti deťom, na ktoré povinné osoby neplnia svoju vyživovaciu povinnosť dobrovoľne, ale len po určení jej výšky súdom. Uzavrel, že žalovaní v 2. a 3. rade majú z vyššie uvedených dôvodov nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, aj nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Argumentoval, že základná suma pozostalostnej úrazovej renty (mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti), sa, vychádzajúc z výpočtu úrazovej renty, určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80 % denného vymeriavacieho základu (DVZ) poškodeného určeného z príslušného rozhodujúceho obdobia a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok z invalidného poistenia, zníži sa suma úrazovej renty určená podľa predchádzajúceho odseku o sumu vyplácaného dôchodku. Podľa súčasnej právnej úpravy sa suma invalidného dôchodku odpočítava bez ohľadu na skutočnosť, či invalidita vznikla následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, alebo vznikla zo všeobecných príčin, napríklad v dôsledku choroby, ktorou poškodený trpel pred vznikom pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Úrazová renta sa vypláca v zníženej sume aj vtedy, ak zanikol nárok na výplatu dôchodku. Na zníženie sumy úrazovej renty je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty. Ak bol dôchodok priznaný po priznaní úrazovej renty, rozhodujúca je suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu jeho priznania. Výšku pozostalostnej úrazovej renty, vychádzajúc z § 89 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., priznal žalobcom v 2. a 3. rade v žalovanej výške 200 eur mesačne. Výšku renty odôvodnil tým, že vychádzal z listín v konaní predložených, pričom suma úrazovej renty náležajúcej podľa § 89 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. žalobcom v 2. a v 3. rade predstavuje pri vymeriavacom základe dôchodkového poistenia zomrelého za rok 2013 vo výške 5 690,09 eura denný vymeriavací základ v sume 12,47 eura, mesačne teda sumu 379,29 eura. Žalobcovia v 2. a 3. rade poberajú obaja sirotsky výsluhový dôchodok v sume 164,85 eura, ktorú sumu sirotského výsluhového dôchodku bolo nutné od mesačnej úrazovej renty odpočítať, nakoľko kryje jej časť. Mesačná úrazová renta by potom mala predstavovať sumu 214,44 eura (379,29 - 164,85). Keďže si však žalobcovia v 2. a 3. rade nárok na pozostalostnú úrazovú rentu uplatnili len vo výške 200 eur, vyšší nárok im priznať nemohol, nemohol prekročiť ich návrhy a preto rozhodol o výške pozostalostnej úrazovej renty do výšky 200 eur mesačne a túto im priznal. Pokiaľ ide o obdobie, od ktorého sú žalovaní povinní pozostalostnú úrazovú rentu platiť, žalobcom v 2. a 3. rade tento nárok priznal od 08. 12. 2014, t. j. odo dňa smrti ich otca zabezpečujúceho ich výživu, nakoľko to bol prvý deň, kedy už tento nemohol túto svoju zákonnú povinnosť voči nim zabezpečiť.

5. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania právne oprel o ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobcom v konaní plne úspešným (čo do základu ich nárokov, pri ktorých výška nároku záležala výlučne na posúdení súdom) priznal právo na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške týchto trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 1, 2 CSP po právoplatnosti rozsudku.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný v 2. rade, v ktorom zvýraznil, že v plnom rozsahu akceptuje rozhodnutie Krajského súdu v Nitre v prejednávanej veci, ktorým bola vec zrušená a vrátená, a to z dôvodov uvedených rozhodnutím odvolacieho súdu. Mal za to, že pri rozhodovaní o pozostalostnej rente nebolo prihliadnuté na všetky skutočnosti zakladajúce uvedený nárok, najmä v ohľade priznanej výšky pozostalostnej renty. Vzhľadom na svoje majetkové pomery a finančné možnosti nemá možnosť uhrádzať túto pozostalostnú rentu. V prípade priznania pozostalostnej

renty žiadal prihliadnúť na strane jednej aj na jeho majetkové a finančné pomery a na strane druhej aj na odôvodnenosť výšky priznaného nároku v prospech žalovaných v 2. a 3. rade. Nechal tiež na zvážení súdu, či napadnuté rozhodnutie vychádza zo správneho posúdenia veci v časti určenia výšky úrazovej renty, ako i tú skutočnosť, či priznaná výška, ktorá má v podstate nahrádzať i výživné, je v danom prípade určená v adekvátnej sume. Namietal tiež priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcom v plnom rozsahu a žiadal, aby si každý svoje trovy znášal sám. Úrazovú rentu navrhol priznať od právoplatnosti rozhodnutia súdu, nakoľko rozhodnutím súdu prvej inštancie nebola riešená ani otázka úhrady priznanej pozostalostnej renty v už splatnej časti. S poukazom na uvedené skutočnosti navrhol, aby Krajský súd v Nitre napadnutý rozsudok zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a rozhodol tak že návrh na priznanie pozostalostnej úrazovej renty žalobcom v 2. a 3. rade zamietne, alternatívne rozhodol tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne žalobcom v 2. a 3. rade uhradiť pozostalostnú úrazovú rentu v sume nižšej ako stanovil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, počnúc od právoplatnosti rozhodnutia súdu. Zároveň navrhol, aby každý z účastníkov na strane žalobcov a žalovaných si znášal sám svoje trovy konania.

7. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade uviedli, že napadnutý rozsudok je správny plnom rozsahu. Mali za to, že napadnutý rozsudok obsahuje vysvetlenia a právne argumentácie, ktoré vyčerpávajúco zdôvodňujú rozhodnutie súdu v časti, ktorú žalovaný v 2. rade svojím odvolaním namieta. Napadnutý rozsudok navrhli potvrdiť. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania, zastali názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne aj v tejto časti, a to s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP a v tejto časti tiež navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu potvrdiť.

8. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP), a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa ust. § 388 CSP zmeniť. Pri posudzovaní veci samej a pri rozhodnutí o nej vychádzal odvolací súd zo skutkových zistení ustálených v konaní súdom prvej inštancie (§ 383 CSP).

9. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. V prejednávanej veci sa žalobcovia podanou žalobou domáhali voči žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy v sume po 100 000 eur pre žalobcov v 1. až 3. rade a vyplatenia pozostalostnej úrazovej renty po 200 eur mesačne pre žalobcov v 2. a 3. rade od 08. 12. 2014, do doby trvania nároku na výživné pre nezaopatrené deti, ktorá im vznikla zásahom do ich osobnostných práv pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným v I. rade dňa 08. 12. 2014. Pri tejto nehode, zavinenej žalovaným v I. rade, zomrel O.. L. O., manžel žalobkyne v I. rade a otec žalobcov v 2. a 3. rade. Dopravnú nehodu spôsobil žalovaný v I. rade, ktorý bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 31. 08. 2016 č. k. 2T/88/2016-175 pre prečin usmrtenia O.. L. O.. Uvedeným trestným rozsudkom, vychádzajúc z ust. § 193 CSP, bola preukázaná zodpovednosť žalovaného v I. rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov v I. až 3. rade. Došlo k zásahu do súkromia žalobcov. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č. k. 13C/198/2015-176 zo dňa 28. 07. 2017 zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade k zaplateniu náhrady nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur v prospech žalobkyne v 1. rade a po 30 000 eur v prospech žalobcov v 2. a 3. rade, žalobcom v 2. a 3. rade priznal každému nárok na pozostalostnú úrazovú rentu po 200 eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku, v zostávajúcej časti žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcom nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie podrobne odôvodnil blízke rodinné vzťahy žalobcov so zosnulým, preto s poukazom na uvedené prijal správny právny záver, že žaloba bola zo strany žalobcov podaná dôvodne. Ujmu, ktorú jednotliví žalobcovia (manželka a mal. deti) utrpeli, by aj z objektívneho hľadiska každá osoba považovala za ťažkú a nenapraviteľnú. Z uvedeného dôvodu mal za to, že nepostačovalo iba morálne zadosťučinenie, ale bolo potrebné žalobcom poskytnúť aj nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktorej cieľom je aspoň čiastočné zmiernenie utrpenej ujmy, berúc do úvahy najmä to, že navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. V konaní bol nepochybne preukázaný neoprávnený zásah do zákonom chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby. Taktiež bola preukázaná existencia nemajetkovej ujmy v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi. Napokon bolo preukázané aj protiprávne konanie žalovaného v I. rade,

ktorý bol právoplatným rozsudkom uznaný vinným, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal tento čin závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Na odvolanie strán sporu Krajský súd v Nitre v poradí prvým rozsudkom vo veci č. k. 6Co/234/2017-251 zo dňa 20. 02. 2019 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa pozostalostnej úrazovej renty a náhrady trov konania a vec v týchto častiach vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ostatnej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a zaviazal žalovaných v I. a 2. rade zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 25 000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 30 000 eur a žalobcovi v 3. rade sumu 30 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká. Odvolací súd v tomto svojom rozhodnutí uviedol, že žaloba je čo do základu, pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy i pokiaľ ide o nárok na pozostalostnú úrazovú rentu, dôvodný voči obom žalovaným. Pokiaľ išlo o samotnú výšku priznanej nemajetkovej ujmy, namietanú oboma žalovanými, odvolací súd sa plne stotožnil s priznanou výškou rozsudkom súdu prvej inštancie. Pokiaľ však ide o spôsob plnenia, keď súd prvej inštancie svojim rozsudkom zaviazal žalovaných v I. a 2. rade spoločne a nerozdielne (solidárne) zaplatiť žalobkyni v 1. rade 25 000 eur a žalobcom v 2. a 3. rade po 30 000 eur, i napriek tomu, že takýmto spôsobom žalobcovia rozhodnúť nežiadali, odvolací súd s poukazom na ust. § 511 OZ ustálil, že v danom prípade z právnej úpravy, ktorú bolo treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaného v I. a žalovaného v 2. rade (t. j. zo zák. č. 381/2001 Z. z.), nevyplývalo, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich. Mal za to, že medzi žalovanými v I. a 2. rade ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov. Delené záväzky sú pravidlom. Delené budú teda všetky záväzky, ktoré nie sú nedielne a nie sú solidárne. Keďže Občiansky zákonník pripúšťa solidaritu záväzkov iba vtedy, ak to ustanovuje zákon, prípadne výrok súdu, alebo je vymienené zmluvou, delené záväzky sú pravidlom. Vzhľadom na vyššie uvedené rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti zmenil a zaviazal žalovaných v I. a 2. rade zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 25 000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 30 000 eur a žalobcovi v 3. rade sumu 30 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká. V časti priznanej pozostalostnej úrazovej renty žalobcom v 2. a 3. rade, čo do jej výšky a obdobia, za ktoré naň žalobcovia majú nárok, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie pre jeho nedostatočné odôvodnenie zrušil. Odvolací súd zvýraznil, že súd prvej inštancie k počiatku priznanej pozostalostnej úrazovej renty nič neuviedol, iba priznal tento nárok od právoplatnosti rozsudku i napriek tomu, že žalobcovia sa tohto nároku domáhali od 08. 12. 2014, kedy došlo k úmrtiu manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. rade následkom dopravnej nehody, pričom v napadnutom rozsudku absentovalo zdôvodnenie, pre ktoré v časti pozostalostnej úrazovej renty za dobu od 08. 12. 2014 do právoplatnosti rozsudku žalobu zamietol. Následne súd prvej inštancie rozhodol vo veci v poradí druhým, v tomto konaní preskúmaným, rozsudkom, ktorým rozhodoval už len o výške nároku žalobcov v 2. a 3. rade na pozostalostnú úrazovú rentu a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade platiť spoločne a nerozdielne žalobcom v 2. a v 3. rade pozostalostnú úrazovú rentu v sume 200 eur každému z nich, vždy do 15-teho dňa tohto ktorého mesiaca počnúc od 08. 12. 2014. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný v 2. rade. Vzhľadom na to, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len podstatnými námietkami žalovaného v 2. rade uvedenými v jeho odvolaní a procesným postupom prvoinštančného súdu predchádzajúcim vydaním rozhodnutia z hľadísk, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

11. S poukazom na uvedený sumár sa teda jedná v poradí o druhé rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom odvolací súd zotrváva na svojich predchádzajúcich právnych kvalifikáciách v prejednávannej veci a vo vzťahu k predmetu tohto odvolacieho konania zotrváva na tom, že žalovaní v 1. a 2. rade zodpovedajú za nemajetkovú ujmu žalobcov a pokiaľ ide o nárok na zaplatenie pozostalostnej úrazovej renty sú obaja žalovaní pasívne legitimovaní a žalobcovia v 2. a 3. rade majú nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Pokiaľ ide o vec samú, je potrebné konštatovať, napriek tomu, že odvolací súd vo výroku zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladú zákonné ustanovenia. Prvoinštančný súd totiž v odôvodnení svojho

rozhodnutia v intenciách § 220 ods. 2 CSP uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávacom spore, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný spor a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán a ich rovnosti v uplatnení práva. Napadnutému rozhodnutiu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192 - § 194 a § 205 CSP, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, ktoré nesprávne vyložil. I keď odvolací súd vo výroku svojho uznesenia zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ide prakticky o potvrdzujúce rozhodnutie, v ktorom sa úprava týkala spôsobu úhrady pozostalostnej úrazovej renty s ohľadom na už odvolacím súdom učinené konštatovanie, že medzi žalovanými v I. a 2. rade ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov a delené záväzky sú pravidlom. Je nutné dodať, že odvolací súd nezistil v konaní vady namietané žalovaným v 2. rade v jeho odvolaní.

12. Odvolací súd na tomto mieste v plnom rozsahu poukazuje na teoreticko-právny výklad učinený súdom prvej inštancie vo vzťahu k nároku na pozostalostnú úrazovú rentu, k jej právnej úprave a k zákonným ustanoveniam, z ktorých pri jej stanovovaní vychádzal, na ktorý v plnom rozsahu odvolací súd poukazuje a preberá jeho konštatovania v tomto smere za svoje vlastné. Odvolací súd zotrváva na svojom teoreticko-právnom výklade vo vzťahu k posúdeniu plnenia priznanej úrazovej renty žalobcom v 2. a 3. rade, ako plnenia deleného s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia ďalšieho žalovaného zaniká, od ktorého záveru nevzhliadol dôvod sa odkloniť, preto ho odvolací súd duplicitne opakovať nebude a naň len v ďalšom poukazuje, ako na stále platný.

13. Podľa § 448 OZ, fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

14. Podľa § 89 ods. 1 až 3 zák. č. 461/2003 Z. z., suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80 % denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty určená podľa odseku 1 o sumu tohto dôchodku. Úrazová renta sa vypláca v sume zníženej podľa prvej vety aj vtedy, ak zanikol nárok na výplatu dôchodkovej dávky. Na zníženie úrazovej renty podľa odseku 2 je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty, a ak bol dôchodok uvedený v odseku 2 priznaný po priznaní úrazovej renty, rozhodujúca je suma dôchodku, na ktorú má nárok ku dňu jeho priznania.

15. Podľa § 92 ods. 1, 2 a 4 zák. č. 461/2003 Z. z., podmienky nároku na pozostalostnú úrazovú rentu, fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevzniká fyzickej osobe, ktorej z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu zaniká dňom, v ktorom by poškodený dovŕšil dôchodkový vek.

16. Podľa § 93 zák. č. 461/2003 Z. z., suma pozostalostnej úrazovej renty mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Suma pozostalostnej úrazovej renty alebo úhrn súm pozostalostných úrazových rent po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal alebo by mal poškodený nárok pri 100-percentnej strate pracovnej schopnosti. To platí aj vtedy, ak poškodený bol poberateľ úrazovej renty z dôvodu nižšieho percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti. Na zvyšovanie pozostalostnej úrazovej renty platí § 89 ods. 8 a 9 rovnako.

17. Podľa § 4 ods. 1 až 3 zák. č. 381/2001 Z. z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom. Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 62 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 511 OZ, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne. Ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu nie je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely na dlhu všetkých dlžníkov vo vzájomnom pomere rovnaké. Dlžník, proti ktorému bol uplatnený nárok vyšší, než zodpovedá jeho podielu, je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť o tom ostatných dlžníkov a dať im príležitosť, aby uplatnili svoje námietky proti pohľadávke. Môže od nich požadovať, aby dlh podľa podielov na nich pripadajúcich splnili alebo aby ho v tomto rozsahu dlhu inak zbavili. Ak dlžník v rozsahu uplatneného nároku dlh sám splnil, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. Pokiaľ nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných.

20. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

21. Odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí zastal názor, že pre účely preskúmanej veci súd nie je oprávnený uložiť žalovaným povinnosť splniť záväzok spoločne a nerozdielne iba na základe vlastnej úvahy a bez zákonnej legitímácie. Ak je v civilnom sporovom konaní na jednej alebo oboch procesných stranách viacero účastníkov, ide o procesné spoločenstvo (aktívne alebo pasívne). V závislosti od intenzity prepojenia jednotlivých strán v takomto procesnom spoločenstve so zreteľom na obsah ich vzájomného hmotnoprávneho vzťahu, prípadne spoločného vzťahu k tretím osobám sa rozlišuje spoločenstvo samostatné (pri ktorom každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne) a nerozlučné (ktoré je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne). Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. Odvolací súd teda ustálil, že medzi žalovanými v I. a 2. rade ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov. Delené záväzky sú pravidlom. Delené budú teda všetky záväzky, ktoré nie sú nedielne a nie sú solidárne. Keďže Občiansky zákonník pripúšťa solidaritu záväzkov iba vtedy, ak to ustanovuje zákon, prípadne výrok súdu, alebo je vymienené zmluvou, delené záväzky sú pravidlom.

22. S poukazom na vyššie uvedené, v nadväznosti na už učené závery odvolacieho súdu v predchádzajúcom rozhodnutí, odvolací súd len sumarizuje, že nárok na pozostalostnú úrazovú rentu je upravený v § 448 OZ a tento má nárok fyzická osoba, voči ktorej mal zomrelý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť. Zákon o sociálnom poistení, na ktorý OZ odkazuje, pri posúdení nároku na pozostalostnú rentu hovorí o výživnom, ktoré zomrelý mal určené súdnym rozhodnutím. Samotný nárok

žalovaný v 2. rade vo svojom odvolaní namietal iba svoje sociálne pomery. Pokiaľ sa týka výšky určenej pozostalostnej renty pre žalobkyňu v 2. rade a pre žalobcu v 3. rade odvolací súd v plnom rozsahu poukazuje na správne určenie jej výšky v bodoch 42. až 44. napadnutého rozsudku, na ktoré body v plnom rozsahu poukazuje a preberá za svoje vlastné, teda že výšku pozostalostnej úrazovej renty vychádzajú z § 89 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. predstavuje pri vymeriavacom základe dôchodkového poistenia zomrelého za rok 2013 vo výške 5 690,09 eura, denný vymeriavací základ v sume 12,47 eura, mesačne sumu 379,29 eura. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v 2. rade a žalobca v 3. rade poberajú obaja sirotsky výsluhový dôchodok v sume 164,85 eura a sumu sirotského výsluhového dôchodku bolo nutné od mesačnej úrazovej renty odpočítať, nakoľko kryje jej časť. Mesačná úrazová renta potom predstavuje sumu 214,44 eura (379,29 - 164,85) a z dôvodu, že žalobcovia v 2. a 3. rade si nárok na pozostalostnú úrazovú rentu uplatnili len vo výške 200 eur i odvolací súd im priznal nárok v tejto výške, zhodne so súdom prvej inštancie. K námietkam žalovaného v 2. rade, že takúto výšku pozostalostnej úrazovej renty vzhľadom na svoje majetkové pomery finančné možnosti nemá možnosť uhrádzať, odvolací súd zvyrazňuje, že pri určovaní výšky pozostalostnej úrazovej renty vychádzal z vyššie citovaných zákonných predpisov o sociálnom poistení. Suma pozostalostnej úrazovej renty sa vyrátava v zmysle § 93 ods. 2 zákona o sociálnom poistení a nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal alebo by mal poškodený nárok pri 100 % strate pracovnej schopnosti a v danom prípade smrť otca žalobcov v 2. a v 3. rade predstavuje 100 % poklesu pracovnej schopnosti. Pozostalostná úrazová renta sa odvíja od výšky úrazovej renty a výpočet úrazovej renty je definovaný v § 89 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Následne bola z tejto sumy odrátaná žalobcom v 2. a 3. rade priznaná suma sirotského výsluhového dôchodku. Odvolaciemu súdu nedá na tomto mieste poznamenať, že v prípade straty živiteľa rodiny pozostalí nemusia nutne prísť aj o peniaze, aj keď v takomto prípade sa ani nedá hovoriť o náhrade ako takej, pretože peniaze pozostalým nikdy nemôžu nahradiť emocionálnu stratu, ktorú prežili a budú niesť celý život.

23. Keďže už odvolací súd zastal názor, že medzi žalovanými v I. a 2. rade ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov a ich záväzky sú delené a každý zo žalovaných vystupuje voči druhej strane samostatne. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vo výroku tohto rozhodnutia vyslovil, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 2. a 3. rade pozostalostnú úrazovú rentu v sume 200 eur každému z nich, vždy do 15. dňa toho ktorého v mesiaci s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká. Pokiaľ ide o obdobie, od ktorého sú žalovaní povinní pozostalostnú úrazovú rentu platiť, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie priznal tento nárok žalobcom v 2. a 3. rade od 08. 12. 2014, teda od prvého dňa smrti otca žalobcov v 2. a 3. rade, od ktorého dňa si ich otec nemohol plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči žalobcom v 2. a 3. rade.

24. Žalovaný v 2. rade vo svojom odvolaní namietal tiež priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcom v plnom rozsahu a žiadal, aby si každý svoje trovy znášal sám.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhrady trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

29. Trovy konania sú výdavky, ktoré vznikajú subjektom konania pri uskutočňovaní jednotlivých procesných úkonov počas konania, tieto plnia dôležité funkcie pri prevencii a sú zároveň aj sankciou za neúspech v konaní, alebo za chybné vedenie konania. Trovy konania chránia pred šikanóznym vedením sporov a svojvoľným uplatňovaním alebo bránením práva.

30. V sporových konaniach sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane nie je možné, a to ani v prípade, ak bolo neúspešnej strane priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (toto sa vzťahuje len na jej prípadnú poplatkovú povinnosť) a nezbavuje ju to povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane. Základným meradlom pre nárok na náhradu trov je tak miera úspechu v spore a tento treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane sporu znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jej žalobe (návrhu) vo veci a vydá rozhodnutie v súlade s navrhovaným petitom. Pokiaľ strana sporu má plný úspech vo veci, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelne uplatnenie alebo bránenie svojho práva. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t. j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Výnimkou zo zásady zodpovednosti za výsledok je ust. § 257 CSP, ktoré umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa strane sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania, túto náhradu celkom alebo sčasti nepriznal. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad a či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa musí vždy zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočnú povahu. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na náhradu, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomeroch všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno zhrnúť, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane strán, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný a či možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. Odvolací súd tiež poukazuje i na ustálenú judikatúru, podľa ktorej toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadať kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010 sp. zn. 2 MCdo 17/2009).

31. V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval vo svetle uvedených teoretických východísk pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. V súdnej veci niet sporu o tom, že žalobcovia mali vo veci plný úspech tak pred súdom prvej inštancie, ako i v odvolacom konaní, keď vo veci samej im bolo čo do základu ich nárokov, pri ktorých výška nároku záležala výlučne na posúdení súdom, v plnom rozsahu vyhovené. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania tak bol dôvodný postup podľa § 255 ods. 1 CSP a priznanie nároku na náhradu trov konania v konaní plne úspešným žalobcom, ako to správne učinil i prvoinštančný súd. Odvolací súd hodnotil vec i z hľadiska aplikácie § 257 CSP a dospel k záveru o neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobcom. I odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov prvoinštančného ako i odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).